

Szabadon választható elméleti kurzustematika

1. A l p a d a t o k	Kurszus neve: Komplex tervezésmódszertan				
	Helyszín:				
	A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Hosszu Erzsébet (hosszu.erszbet@g.mome.hu +36304663846) Jakabfi-Kovács Boglárka (boglarka.kovacs@g.mome.hu +36209778993)				
	Kód:	Tantervi hely:	Javasolt félév:	Kredit: 5	Tanóraszám: 48
	M-SZ-301-EP-202425-01-01 B-SZ-401-EP-202425-01-01		Építések: BA 3/I és MA1/I		
Kapcsolt kódok:	Típus: (szeminárium/előadás/ gyakorlat /konzultáció stb.)	Szab.vál-ként felvehető-e? IGEN	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: NINCS		
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): NINCS					
2. C é l m e g h a t á r o z ás	A kurzus célja és alapelvei:				
	<p>A kurzus célja a fő tervezési tárgy támogatása: a tervező tanárok és a hallgatók együttműködésének segítése, közös nyelvének gördülékenyebbé tétele. Az utóbbi négy évben szerzett oktatási tapasztalatunk azt mutatja, hogy egyfajta átmeneti időszaknak vagyunk tanúi. A hallgatók az egyetemi éveikig a problémafókuszú, reduktív és lineáris szemléletű oktatásban vettek részt, mely szemléletnek köszönhetően képesek egy felvázolt problémát a kezükben lévő bőséges eszköztár segítségével kreatívan megoldani. A tervezési feladatok azonban egyre összetettebb megoldásokat igényelnek, hiszen a képzés reagál a környezeti és társadalmi kihívásokra. Az egyetemen – és főleg a szakmai életükben – olyan komplex problémákra kell téri választ adniuk, melyek rendszerszemléletet igényelnek. Tehát adott legalább egy generáció, melynek szakmai felelőssége lesz olyan látásmódot alkalmazni, amire nincs kondicionálva, illetve csak az egyetemen kezdett beletanulni.</p> <p>Az ökológiai és civilizációs válság egymástól nem függetleníthetőek, de ha csak az előbbivel kapcsolatos előrejelzéseket vesszük is számításba, a jelenlegi hallgatók már pályájuk elején kénytelenek lesznek szembesülni az erőforrások szűkösségével. A klímaváltozás már jelenlegi állapota is rendkívül bonyolult helyzetet teremt, de hosszútávú következményei beláthatatlanok. Tervezői szempontból lehetetlen felkészülni a városi hőszigeteléstől, a lakhatási- és menekültválságon át, az ivóvízhiányon keresztül, a</p>				

	<p>polgárháborús állapotig minden lehetséges scenárióra. És természetesen nem lehet a környezetvédelmi oktatás terén évtizedes lemaradásunkat behozni a képzés keretén belül. Ezért amellet érvelünk, hogy a képzés során elvárt és átadott holisztikus tervezői attitűdöt érdemes tudatosítani, ezáltal képessé tenni az építész a bármilyen előjelű változásokra rugalmasan reagálni és saját szerepét újra definiálni. A komplex problémák megoldása alatt nemcsak bonyolult és sokszereplős feladatok megoldását értjük, hanem magának a problémának a megtalálását, feltárását is, amihez képesnek kell lenni a megfelelő kérdéseket feltenni.</p> <p>Úgy véljük, hogy e munkára a BA diploma félélet megelőzően, illetve az MA képzés kezdetekor van a legnagyobb szükség, ezért a kurzust differenciáltan e két évfolyam számára tartjuk hasznosnak. A jelenlegi kurzust e két évfolyamnak közösen tartanánk.</p>
	<p>Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):</p> <p>A Komplex tervezésmódszertan feladatai által a hallgatók képesek detektálni, hogy mely területeken dolgoznak hatékonyan és melyeket érdemes fejleszteni magukban. Milyen képességek és minőségek jellemzik ezt a rugalmasan alkalmazkodó tervezőt? Milyen szerepekben kell helytállnia? És egyáltalán: az építészet mint szakma milyen feladatkörökkel bővül vagy melyeket veszít el? Egy kurzus természetesen nem alkalmas e kérdések megválaszolására, de az integrál elméleti megközelítést alkalmazva felrajzolható a rugalmasan és – rendszerszemléleti szempontból – fenntarthatóan gondolkodó tervező négy fő attribútuma. A kurzus során e négy aspektushoz kapcsolódó feladatokkal kívánjuk tudatosítani a tervezői munkát.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Személyes kompetenciák: önismerettel rendelkezik, együttérző, morálisan elfogadható célokért dolgozik. 2. Kutatási- és gyakorlati kompetenciák: fizikai és szellemi téren gyakorlatias tudással rendelkezik, egy új felmerülő kihívást kutatói alapossággal közelít meg. 3. Csoportdinamikai kompetenciák: kulturálisan beágyazott, jól kommunikáló, az élőközösség (emberi és természeti) értékeit képviselni képes. Támogatja az interdiszciplináris munkát annak érdekében, hogy egy problémát minél komplexebben tudjon megoldani, egy interdiszciplináris csapatban saját szakterületét kompetensen képviselni képes. 4. Rendszerszemléleti kompetenciák: rendszerszemlélettel rendelkező, képes felmérni a különböző szereplőket, azok igényeit, jogait és kötelességeit, egyensúlyra és transzparenciára törekszik. <p>Fontos kiemelni, hogy ezekkel az aspektusokkal nem egy elvárásrendszert építünk fel. Nem szeretnénk azt sugallni, hogy kizárólag a fent említett emberi és szakmai minőségek összességével rendelkező tervező a jó építész. Sokkal inkább egy segédeszközt kívánunk nyújtani ahhoz, hogy a tervező hallgatók tudatosan használják kibontakozóban lévő képességeiket.</p>
<p>3. Ú tv o</p>	<p>A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:</p> <p>A kurzus lazán kapcsolódik a fő tervezési tárgyhoz: nem érinti annak tartalmi vonatkozásait, de tudatosítja mind a tervezés folyamatának állomásait (kutatás, célmeghatározás, vázlatolás, kifejtés, prezentálás), mind az érintendő területek jelentőségét (morális/ fenntartható célok, társadalmi aspektusok, csapatmunka, stb.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tervezésmódszertan, tervezési folyamat tudatosítása - kvalitatív kutatási módszerek (interjú, mapping, fotózás, megfigyelés, naplózás)

n al	<ul style="list-style-type: none"> - kutatási módszerek gyakorlati alkalmazása - adottságok és kihívások strukturálása - “design challenge” - (interdiszciplináris) csapatmunka, ahol - a célcsoport a csapat része (közösség alapú tervezés, Human-Centered Design) - prototipizálás és tesztelés folyamata (célcsoport bevonásával) - kutatói napló, mely által követni tudják egyéni kompetenciáik fejlődését 		
	<p>A kurzus során alkalmazott módszerek, eszközök: Előadások, viták, interjúk, megfigyelés. Interdiszciplináris és közösség alapú megközelítések aktív használata, egyéni munka, konzultáció.</p>		
	<p>Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:</p>		
	<p>idő 12 hét (3 óra/hét)</p>	<p>tartalom</p>	<p>tevékenység / feladat</p>
1. alkalom	<ul style="list-style-type: none"> - oktatók bemutatkozása - csapatépítő játék - a kurzus menetének bemutatása - hallgatók fejlődési tervének meghatározása - kérdőív átnézése - olvasmányok kiosztása 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentáció - rövid, egymás megismerését segítő feladatok - a hallgatói elvárások és fejlesztést igénylő pontok feltérképezése, ezek alapján egyéni fejlődési terv felállítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Egymás megismerése - A hallgatók átfogó képet kapnak a közös munka menetéről és céljáról
2. alkalom	<ul style="list-style-type: none"> - csapatépítés - előadás + diskurzus + gyakorlat: rendszerelmélet ÉS tervezés folyamata, lépései és azok céljai 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentáció - az elmélet megértését támogató rapid feladatok - nyitott diskurzus 	<ul style="list-style-type: none"> - a hallgatók megismerik a kurzus elméleti háttérét és keretrendszerét
3. alkalom	<ul style="list-style-type: none"> - csapatépítés - előadás + diskurzus + gyakorlat: szakmai önismeret 	<ul style="list-style-type: none"> - saját kompetenciákat célzó gyakorlatok - egyéni megoldást igénylő feladatok - egyéni prezentációk saját eddigi munkákról 	<ul style="list-style-type: none"> - a hallgatók megértik önismeretük jelentőségét a tervezés kontextusában, felismerik erősségeiket és a fejlesztésre szoruló területeket
4. alkalom	<ul style="list-style-type: none"> - diskurzus + gyakorlat: bevezetés az interdiszciplináris munkába ÉS a közösség alapú 	<ul style="list-style-type: none"> - páros feladatok - kiscsoportos feladatok - nagycsoportos feladatok 	<ul style="list-style-type: none"> - a hallgatók számára tisztázódik az interdiszciplináris munka és a közösség alapú tervezés hasznosítható módszertana

	tervezésbe		
5. alkalom	- előadás + diskurzus + gyakorlat: kvantitatív és kvalitatív kutatási módszerek	- olvasmány prezentáció - az elmélet megértését támogató rapid feladatok - kutatási eredmények struktúrálása - nyitott diskurzus	- a hallgatók megértik a kutatói munka jelentőségét a minél komplexebb koncepcióállítás érdekében. - különböző kutatási módszerek elsajátítása, azok magabiztos használata és beépítése a tervezési folyamatokba
6. alkalom	- helyszínbejárás előkészítése	- interjú kérdéssorok - megfigyelési szempontok - térképezés	- a hallgatók tudatosan készülnek fel egy addig ismeretlen terep megismerésére - mind a fizikai, mind a szociális környezet viszonyában.
7. alkalom	- helyszínbejárás - megfigyelési szempontok - beszélgetés a célcsoport képviselőivel	- jegyzetelés - térképezés - interjúk - megfigyelés	- helyszíni fotók, dokumentációk, előadás és beszélgetések jegyzetei
8. alkalom	- a helyszíni tapasztalatok feldolgozása - “design challenge” megfogalmazása	- a helyszíni bejárás tapasztalatainak megosztása és feldolgozása - inspirációs előadás már létező példákkal - a bemutatott példák közös kritikai vizsgálata - “design challenge” megfogalmazása	- a csoportok rövid beszámolóí - már létező példák megismerése - “design challenge” fogalmának megismerése, használatának beépítése
9. alkalom	- közös brainstorming - ötletek strukturálása - csapatmunka	- rövid olvasmány prezentáció - nagycsoportos munka, majd - csapatokra oszlás, további brainstorming feladatok érdekében	- a hallgatók megismerik a brainstorming “szabályait” - megismerkednek a különböző léptékű csapatmunka dinamikájával, lehetőségeivel és korlátaival
10. alkalom	- prototipizálás	- modell építése egyénileg - diskurzus	- a hallgatók megértik a prototipizálás (még a végleges modell elkészítése előtti) jelentőségét
11. alkalom	- tesztelés	- tesztelés egymással (modell) - tesztelést követő	- a hallgatók szembesülnek vele, hogy a tesztelés célja a hibák megtalálása és a további

		finomítások	fejlesztések lehetősége - különböző tesztelési technikákkal gazdagodnak
12. alkalom	- záró prezentációk - kiértékelés	- nyilvános záró prezentációk - zártkörű kiértékelés	- a prezentációt követően a hallgatók részletes értékelést kapnak a munkájukról - a hallgatók részletes értékelést adnak a kurzus menetéről, a fejlődési ívükről és a kurzusvezetők munkájáról
<p>A hallgatók tennivalói, feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az órákon és csoportos munkában való aktív részvétel - az órákon elhangzott és megtapasztalt ismeretek, vizsgálati szempontok és részeredmények folyamatos dokumentálása egy kutatási napló formájában - a projektmunka során részvétel a konzultációkon - záró prezentáció elkészítése <p>A tanulás környezete: tanterem, MOME Campus</p>			
4. Ér té k el és	<p>Értékelés (Több tanár és tanáronként külön értékelés esetén tanáronként megbontva)</p> <p>Teljesítendő követelmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktív órai részvétel (viták, beszélgetések, játékok) - a csoportos munkában proaktív szerepvállalás - egyéni kutatói napló vezetése (formai korlátozás nélkül) - részvétel és releváns hozzájárulás a csoport közös kutatói naplójának elkészítéséhez - csoportos koncepció kidolgozása, záró prezentáció elkészítése és megtartása - max. 3 alkalom távollét <p>Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.})</p> <p>A konzultációk és végső prezentáció értékelése révén.</p> <p>Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktív jelenlét: pontos érkezés, együttműködő hozzászólások, aktív csapatmunka, destruktív magatartás mellőzése 2. Fejlődési ív: a kiindulástól a végső koncepcióig elért fejlődés, kutatási napló alapján 3. Mennyiség: 1 prezentáció a helyszínbemjárás után, 1 csoportos konzultáció, 1 záró prezentáció, kutatási napló 4. Minőség: vizuális, stilisztikai, terminológiai gördülékenység/ művészeti kutatási eszközök ismerete és egyéni használata, forrásmegjelölés és hivatkozás szabályos alkalmazása 		
	<p>Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):</p>		

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktív jelenlét: 20% 2. Fejlődési ív: 40% 3. Mennyiség: 20% 4. Minőség: 20%
	<p>Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teljeskörű beszámítás/elismerés lehetséges – részleges beszámítás/elismerés lehetséges – <u>nincs lehetőség elismerésre/beszámításra</u>
	<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Dúll Andrea. 2009. A környezetpszichológia alapkérdései: Helyek, tárgyak, viselkedés. Budapest: L'Harmattan.</p> <p>- Creswell, John W. and Creswell, J. David. 2018. Research Design - Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. Thousand Oaks: SAGE Publications Inc</p> <p>- Helen Armstrong and Zvezdana Stojmirovic. 2011. Participate: Designing with user-generated content. New York: Princeton Architectural Press.</p> <p>- Donella, Meadows. 2008. <i>Thinking in Systems, A Primer</i>. London: Sustainability Institute (Bevezető)</p> <p>- Holmes, Rolston. 1991. <i>A környezeti etika időszerű kérdései</i>. ford. Csipes Zoltán, Jávor Benedek, <i>Környezet és etika</i>. ed. Lányi András. 2005. Budapest: L'Harmattan.</p> <p>- Mark, DeKay. 2006. <i>Integral Sustainable Design</i>, Washington, DC: Earthscan. ISBN: 978-1-84971-202-6 (Bevezető)</p> <p>- Klímaváltozás és Magyarország. 2020. ed. Szathmáry, Eörs. p. 32. Budapest: Osiris. ISBN: 978 963b276 409 2 (két tanulmány)</p>
	<p>Egyéb információk:</p>
	<p>Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: google meet - egyénileg egyeztetve igény szerint</p>